

14. Мовчан А. В. Характеристика основних форм інформаційно-аналітичної роботи в оперативно-розшуковій діяльності. *Наука і правоохорона*. 2014. № 4. С. 241–247.
15. Кримінологія : підручник / [О. М. Джужа, В. В. Василевич, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 612 с.
16. Телійчук В. Оперативно-розшукове прогнозування як спосіб виявлення організованих злочинних груп. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. Серія : Юридичні науки. 2013. Т. 26 (65), № 2–1, ч. 2. С. 356–361.
17. Меживой В. П., Меживой О. В. Оперативно-розшукове прогнозування як важливий елемент тактичного мислення оперативника. *Вісник ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка*. 2008. Спец. вип. № 4, ч. 2. С. 17–22.
18. Журавель В. А. Проблеми теорії та методології криміналістичного прогнозування. Харків : Право, 1999. 304 с.
19. Криміналістика : підручник / [В. В. Пяковський, Ю. М. Черноус, А. В. Іщенко, О. О. Алексєєв та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 544 с.
20. Керівництво з розслідування злочинів : наук.-практ. посіб. / В. Ю. Шепітько, В. О. Ковалова, В. А. Журавель та ін.] ; за ред. В. Ю. Шепітька. Харків, Одиссей, 2009. 960 с.
21. Основи кримінального аналізу : посіб. з елементами тренінгу / [О. Є. Користін, С. В. Албул, А. В. Холостенко та ін.]. Одеса : ОДУВС, 2016. 112 с.
22. Забарний М. М. Економічні злочини: сутнісні ознаки та криміналістичний аналіз їх вчинення. *Наукові праці НУ ОЮА*. 2019. № 24. С. 51–56.
23. Основи оперативно-розшукової діяльності в Україні : посіб. / за заг. ред. В. В. Аброськіна. Одеса : Букаєв Вадим Вікторович, 2020. 198 с.
24. Сташак А. Ю. Наступальність у контексті принципів оперативно-розшукової діяльності. *Юридичний бюлетень*. 2019. Вип. 11, ч. 2. С. 284–289. URI.: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/18413>

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.2.22>

ХМІЛЬ І.В.

СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

STRUCTURAL CHARACTERISTICS OF THE ADMINISTRATIVE AND LEGAL MECHANISM OF INTERNATIONAL COOPERATION IN THE FIELD OF NATIONAL SECURITY

Актуальність статті полягає в тому, що за сучасних обставин міжнародне співробітництво у сфері забезпечення національної є ключовою формою реалізації зовнішньої політики держави, від ефективності якого безпосередньо залежить захищеність національних інтересів від реальних і потенційних загроз. Результативність такого співробітництва та загалом його здійснення стає можливим внаслідок функціонування спеціального адміністративно-правового механізму, в основі якого перебуває певна сукупність взаємопов'язаних елементів. Водночас чинним законодавством структура адміністративно-правового механізму не визначається,

а у науковій площині стосовно цього точаться дискусії. Мета статті – визначити структурну характеристику адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки. У статті розглянуто адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки з позиції його внутрішньої будови – структури, під якою загалом розуміється сукупність взаємопов'язаних елементів, що взаємозалежні і доповнюють один одного. Проаналізовано наукові підходи до визначення структури зазначеного механізму. Відзначено, що конкретна структура адміністративно-правового механізму не є сталою та прямо залежить від явища чи сфери у контексті якої він існує та розглядається. Визначено, що адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки структурно представлений чотирма взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими складовими адміністративно-правового характеру: 1) нормативно-правовою (визначає правові засади, тобто інкорпорує у собі сукупність адміністративно-правових норм, що регламентують весь спектр відповідних суспільних відносин); 2) інституційною (стосується системи суб'єктів, уповноважених безпосередньо здійснювати міжнародне співробітництво та/або формувати необхідні умови для його практичної реалізації); 3) інструментальна (позначає сукупність інструментів, що є необхідними для досягнення цілей міжнародного співробітництва); 4) процедурна складова (комплексно характеризує конкретні порядки практичної реалізації міжнародного співробітництва).

Ключові слова: структура, адміністративно-правовий механізм, національна безпека, міжнародне співробітництво.

The relevance of the article lies in the fact that under modern circumstances, international cooperation in the field of national security is a key form of implementation of the state's foreign policy, the protection of national interests from real and potential threats directly depends on its effectiveness. The effectiveness of such cooperation and, in general, its implementation becomes possible as a result of the functioning of a special administrative and legal mechanism, which is based on a certain set of interrelated elements. At the same time, the structure of the administrative-legal mechanism is not determined by the current legislation, and there are discussions about this in the scientific field. The purpose of the article is to determine the structural characteristics of the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of ensuring national security. The article examines the administrative and legal mechanism of international cooperation in the field of ensuring national security from the standpoint of its internal structure – a structure, which is generally understood as a set of interrelated elements that are interdependent and complement each other. Scientific approaches to determining the structure of the mentioned mechanism are analyzed. It was noted that the specific structure of the administrative-legal mechanism is not stable and directly depends on the phenomenon or sphere in the context of which it exists and is considered. It was determined that the administrative-legal mechanism of international cooperation in the field of ensuring national security is structurally represented by four interrelated and complementary components of an administrative-legal nature: 1) normative-legal (determines the legal foundations, i.e. incorporates a set of administrative-legal norms regulating the entire range of relevant social relations); 2) institutional (refers to the system of entities authorized to directly implement international cooperation and/or form the necessary conditions for its practical implementation); 3) instrumental (refers to a set of tools necessary to achieve the goals of international cooperation); 4) procedural component (comprehensively characterizes specific procedures for the practical implementation of international cooperation).

Key words: structure, administrative and legal mechanism, national security, international cooperation.

Постановка проблеми. За сучасних обставин міжнародне співробітництво у сфері забезпечення національної є ключовою формою реалізації зовнішньої політики держави, від

ефективності якого безпосередньо залежить захищеність національних інтересів від реальних і потенційних загроз. Результативність такого співробітництва та загалом його здійснення стає можливим внаслідок функціонування спеціального адміністративно-правового механізму, в основі якого перебуває певна сукупність взаємопов'язаних елементів. Водночас чинним законодавством структура адміністративно-правового механізму не визначається, а у науковій площині стосовно цього точаться дискусії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика структурної характеристики адміністративно-правового механізму для науково-юридичної площини не є новою. Такі питання неодноразово ставали предметом дослідницьких розвідок вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: С. Альфьорова, О. Безпалової, А. Вархова, Н. Золотарьової, Л. Золотухіної, Є. Кобка, А. Ковальчука, А. Корнійченко, А. Кошлі, В. Крикуна, С. Лекаря, І. Наконечної, А. Присяжнюка, Л. Сороки, Н. Тиндик, В. Трофімцова. Разом з цим, питання щодо структури адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки станом на сьогодні вченими не розглядалось.

Мета статті – визначити структурну характеристику адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Виклад основного матеріалу. Структура (від лат. *structura* – побудова, розміщення, від *struo* – будує, зводжу): 1) внутрішня будова чогось, певний взаємозв'язок складових частин цілого; 2) устрій, організація чого-небудь; 3) система установ, що має певну організацію [10, с. 552]. У свою чергу структурованість адміністративно-правового механізму – це його універсальна ознака, адже кожен соціальний механізм має певну структуру, що складається із сукупності елементів, які взаємообумовлені та взаємозалежні [12, с. 59]. Не становить винятку і досліджуваний механізм.

Конкретна структура (перелік внутрішніх елементів, частин, складових) адміністративно-правового механізму не є сталою та прямо залежить від явища чи сфери у контексті якої він існує та розглядається.

Так, А. Вархов, досліджуючи структуру адміністративно-правового механізму взаємодії суб'єктів сектору безпеки й оборони щодо забезпечення національної безпеки, відзначає, що єдності наукової думки у контексті цієї проблематики бути не може через суб'єктивні інтерпретації вчених. У свою чергу автор вважає, що структуру означеного адміністративно-правового механізму формують: по-перше, нормативна складова, репрезентована нормативною базою у цій сфері; по-друге, організаційна складова, тобто об'єктно-суб'єктні одиниці та відповідні правовідносини; по-третє, інструментальна складова, об'єктивована системою адміністративно-правових засобів в інструментальному контексті [2, с. 64]. Дещо подібними є погляди Є. Кобка, який структурні елементи адміністративно-правового механізму забезпечення національної безпеки держави поділив на декілька груп: 1) нормативно-правові елементи (норми права, зокрема адміністративного); юридичні факти; принципи та гарантії забезпечення національної безпеки); 2) інституційні елементи (суб'єкт й об'єкт забезпечення національної безпеки в Україні); 3) організаційно-функціональні елементи (адміністративно-правові форми й методи забезпечення національної безпеки; матеріально-технічне, фінансове, кадрове, інформаційне забезпечення діяльності суб'єктів забезпечення національної безпеки) [5, с. 96–98].

Змістовно схожим видається підхід А. Корнійченко, яка адміністративно-правовий механізм запобігання булінгу поділяє на два структурно-функціональні блоки – нормативно-правовий (норми права, принципи та акти застосування норм права) та організаційно-інституційний (система суб'єктів, порядок організації, форми та способи (методи) їх діяльності). Зазначені механізми, як зауважує дослідниця, можна розглядати як у комплексі, так і окремо, при цьому кожен із них визначається самостійністю й логічною завершеністю [6, с. 100]. У цілому погоджуємося з логічністю такого поділу, та водночас вважаємо, що твердження авторки про самостійність виокремлених механізмів (блоків) є дещо спірним, адже поодинокі такі механізми (блоки) не є самодостатніми, щоб досягти кінцевого результату цього адміністративно-правового механізму.

Іншим прикладом є структура адміністративно-правового механізму забезпечення реалізації публічного інтересу, запропонована Л. Золотухіною. Вказаний механізм дослідниця структурує на два умовних рівні: 1) внутрішній (включає нормативно-правовий, організаційно-управлінський та правозахисний складники); 2) зовнішній (пов'язаний із налагодженням міждержавної взаємодії) [4, с. 62]. У цьому контексті викликає сумніви доцільність виокремлення зовнішнього рівня, адже реалізація цього складника обов'язково потребуватиме використання

всього інструментарію внутрішнього рівня. При цьому, повертаючись до первинного розуміння поняття «структура», вбачається, що структура має позначати внутрішню будову чогось.

Також варто навести думку Н. Тиндик, яка до основних складових елементів адміністративно-правового механізму міграції відносить: правовідносини у сфері міграції, як різновид суспільних відносин, що регламентуються правовими нормами і забезпечують взаємодію останніх з відповідними суб'єктами міграції; норми права, що визначають права та обов'язки суб'єктів міграційних правовідносин; нормативно-правові акти, які регламентують різноманітні сторони міграційних процесів і формують комплексне та універсальне міграційне законодавство; державні органи, що покликані регулювати міграційними потоками, які виникають в державі, у процесі своєї повсякденної діяльності, створюючи належні умови для реалізації міграційного права; адміністративна відповідальність, як складова адміністративного примусу, що застосовується до суб'єктів міграційних процесів за умови порушення ними чинного законодавства України та покладає на них нові додаткові обов'язки [12, с. 59]. У цьому випадку відмінність структури адміністративно-правового механізму, на нашу думку, пов'язана із сутнісними особливостями явища міграції.

Зважаючи на вищевикладене, цілком умотивованим є узагальнення І. Наконечної про те, що загалом адміністративно-правовий механізм забезпечення різних сфер включає: 1) організаційні елементи як-то: норми адміністративного права, об'єктивовані у системі нормативно-правових актів; суб'єкти встановлення й виконання встановлених для конкретного кола правовідносин правил поведінки; об'єкти забезпечення; 2) елементи, які поєднують організаційно-практичний прояв, зокрема такі як правовідносини у сфері його реалізації, принципи та гарантії щодо діяльності втілення його в дійсність; 3) практико-реалізаційні елементи – форми, методи, процедури діяльності уповноважених суб'єктів, а також інформаційно-аналітична діяльність [8, с. 94–95]. Про подібну закономірність зазначає і С. Лекарь, який на основі дослідження юридичної літератури відзначив, що найбільш точним є виділення в структурі адміністративно-правового механізму двох взаємопов'язаних елементів: правової основи, тобто сукупності правових засобів, та інституційного блоку, тобто структури і діяльності відповідних державних органів. Це дозволило автору визначити такі структурні елементи адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави як: нормативно-правовий блок, інституційний блок, методологічний блок, блок інформаційного та матеріального забезпечення [7, с. 34]. Тож вважаємо, що окреслені тенденції стосовно структури адміністративно-правового механізму є обґрунтованими, а тому їх доцільно враховувати при визначенні структури адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Водночас маємо звернути увагу, що станом на сьогодні проблематика адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, у тому числі й питання щодо його структури, науковцями предметно не розглядалися. У зв'язку з цим для формування належного теоретичного базису також доцільно звернутися до напрацювань, які мають подібне або дотичне спрямування.

Зокрема, С. Папаяні досліджувала конституційно-правовий механізм реалізації зовнішніх відносин в умовах міждержавної інтеграції, який, на її думку, становить: а) складну та розгалужену систему органів державної влади, законодавчо покликаних на реалізацію її зовнішньої політики, спрямованої на інтеграцію у міжнародний конституційно-правовий простір; б) організаційні та організаційно-правові форми діяльності цих органів; в) динаміку взаємозв'язків між вищезазначеними органами; г) зовнішні чинники, що впливають на його функціонування; г) нормативно-правові акти, які регулюють зазначену сферу [9, с. 56]. С. Федчишин визначив, що механізм державного управління закордонними справами – це сукупність таких його основних та взаємопов'язаних елементів, як суб'єкти управління – система органів управління закордонними справами та відносини між ними; норми права, які регулюють відповідну управлінську діяльність, а також принципи, функції, форми та методи управління закордонними справами [13, с. 145]. М. Баймуратов, розглядаючи механізм конституційно-правового забезпечення зовнішньої політики України, у його структурі виокремив: 1) нормативний критерій (нормативний масив національного конституційного та міжнародного публічного права); 2) структурно-функціональний критерій (уповноважені суб'єкти); 3) інструментальний критерій (засоби та способи реалізації зовнішньополітичної діяльності уповноважених суб'єктів); 4) контрольно-юрисдикційний критерій (наявність органу конституційної юрисдикції). На його думку, взаємодія всіх наведених елементів створює відповідний механізм конституційно-правового забезпечення зовнішньої політики України [1, с. 20–21]. Таким чином, можемо зробити висновок, що, незалежно

від авторських інтерпретацій, структура певного правового механізму має низку змістовних складників, які є спільними або характерними для більшості видових (родових) правових механізмів, як-то нормативно-правовий чи інституційний.

На основі викладеного вбачається, що адміністративно-правовий механізм міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки структурно представлений чотирма взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими складовими адміністративно-правового характеру – нормативно-правовою, інституційною, інструментальною та процедурною.

Першою й основоположною складовою досліджуваного механізму є нормативно-правова, тобто та, що інкорпорує у собі сукупність адміністративно-правових норм, які регламентують весь спектр суспільних відносин, пов'язаних з міжнародним співробітництвом у сфері забезпечення національної безпеки та його механізмом. У свою чергу засобом зовнішнього виразу (прояву) цих норм є відповідні нормативно-правові акти (джерела адміністративного права) як загального, так і спеціального характеру.

Специфіка норм джерел права зумовлена їхньою юридичною силою, масштабом дії, цільовою спрямованістю та змістом. Ці норми мають дійсно юридичну сутність і встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки. Такі норми наділяють суб'єктів публічного та приватного права відповідними повноваженнями. Первинні джерела права є безпосередньою підставою для виникнення суб'єктивних прав і обов'язків, а похідні (судова та адміністративна практика) – уточнюють зміст первинних [11, с. 335]. Тобто у загальному вигляді під нормативно-правовою складовою ми розуміємо належні правові основи (засади) адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII правову основу державної політики у сферах національної безпеки і оборони становлять Конституція України, цей та інші закони України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також видані на виконання Конституції та законів України інші нормативно-правові акти.

Таким чином, зазначена структурна складова досліджуваного механізму представлена значною кількістю нормативно-правових актів, які в залежності від їх юридичної сили та природи пропонуємо класифікувати на:

1) основоположні – Конституція України та міжнародні договори (Статут Організації Об'єднаних Націй, Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй (1970 р.), Заключний акт Ради з безпеки та співробітництва в Європі (1975 р.), Віденська конвенція про право міжнародних договорів (1969 р.) та інші);

2) первинні (законодавчі) – закони України, що поділяються на:

а) закони України з питань зовнішньої політики (зовнішніх зносин) – закони України «Про транскордонне співробітництво» від 24.06.2004 р. № 1861-IV, «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. № 1906-IV, «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 р. № 2411-VI тощо;

б) закони України з питань національної безпеки, що поділяються на:

– концептуальні – ті, що регламентують певний напрям або галузь суспільних відносин, пов'язаних зі сферою національної безпеки, а також закладають підвалини для здійснення відповідного міжнародного співробітництва (закони України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII, «Про оборону України» від 06.12.1991 р. № 1932-XII, «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. № 1264-XII тощо)

– інституційні – ті, що визначають правовий статус суб'єктів публічного адміністрування, для яких забезпечення національної безпеки є основною (однією з основних) функцій (закони України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 р. № 794-VII, «Про Збройні Сили України» від 06.12.1991 р. № 1934-XII, «Про Службу безпеки України» від 25.03.1992 р. № 2229-XII, «Про Раду національної безпеки і оборони України» від 05.03.1998 р. № 183/98-ВР та інші);

3) вторинні (підзаконні) – укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, відомчі накази міністерств (укази Президента України «Про деякі питання здійснення керівництва у сферах національної безпеки і оборони» від 04.06.2008 р. № 516/2008, «Питання координації зовнішньополітичної діяльності держави» від 22.12.2021 р. № 671/2021; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок укладення, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру» від 17.06.1994 р. № 422; наказ Міністерства оборони України «Про здійснення

міжнародного співробітництва Міністерством оборони України та Збройними Силами України» від 23.07.2021 р. № 218 тощо).

4) ідеологічні (публічно-політичні) – програмні документи, що затверджуються (схвалюються) указами Президента України, постановами, розпорядженнями Кабінету Міністрів України (Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020, Стратегія воєнної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25.03.2021 р. № 121/2021, Воєнно-медична доктрина України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 31.10.2018 р. № 910 та інші).

Іншими складовими адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки є інституційна, інструментальна та процедурна.

Інституційна складова досліджуваного механізму включає в себе систему суб'єктів, уповноважених безпосередньо здійснювати міжнародне співробітництво у сфері забезпечення національної безпеки та/або формувати необхідні умови для його практичної реалізації (насамперед правові й організаційні). Ця складова займає центральне місце у структурі адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки, а спектр суб'єктів, яких вона включає, є розгалуженим і полісекторальним.

Принагідно погоджуємося з думкою С. Лекаря, що загалом інституційний блок адміністративно-правового механізму реалізує відповідний напрям державної діяльності. Він включає цілеспрямовану діяльність органів державної влади, до компетенції яких входить вирішення певних питань держави. Інституційний блок характеризує органи державної влади з точки зору їх структури, статусу та повноважень [7, с.35], тобто крізь призму їх адміністративно-правового статусу.

Інструментальна складова адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки позначає сукупність інструментів, що є необхідними для досягнення цілей такого співробітництва та використовуються суб'єктами, що входять до інституційної складової.

Виокремлення та розуміння цієї складової пов'язане із сучасними поглядами на адміністративно-правову науку, відповідно до яких інструментами публічного адміністрування є комплекс адміністративно-правових заходів, які безпосередньо використовують адміністративні органи з метою забезпечення прав, свобод і законних інтересів приватних осіб та публічного інтересу держави й суспільства загалом [3, с. 268]. Таким чином, інструментальна складова включає в себе сукупність адміністративно-правових засобів, форм і методів реалізації адміністративних процедур, обумовлених сутнісними особливостями міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки та необхідних уповноваженим суб'єктам для його ефективного здійснення.

У свою чергу, зважаючи на вищевикладене, цілком закономірно, що здійснення міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки передбачає існування процедурної складової. Тобто структурної частини адміністративно-правового механізму, що об'єднує та комплексно характеризує конкретні порядки практичної реалізації міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки.

Висновки і пропозиції. Узагальнюючи викладений матеріал, можемо зробити висновок, що структура адміністративно-правового механізму міжнародного співробітництва у сфері забезпечення національної безпеки – це універсальна характеристика, що конкретизує його внутрішню будову та розкриває особливості взаємозв'язку відповідних структурних елементів (складових). Структурно вказаний механізм представлений чотирма взаємопов'язаними і взаємодоповнюючими складовими адміністративно-правового характеру, а саме: 1) нормативно-правовою (сукупність адміністративно-правових норм); 2) інституційною (система уповноважених суб'єктів); 3) інструментальною (засоби, форми та методи здійснення); 4) процедурною (порядки практичної реалізації).

Список використаної літератури:

1. Баймуратов М. Теоретичні аспекти конституційно-правового забезпечення зовнішньо-політичної діяльності держави в умовах глобалізації та європейської інтеграції. *Вісник Маріупольського державного університету*. Серія: Право. 2014. Вип. 7. С. 10–27.
2. Вархов А. Адміністративно-правовий механізм взаємодії суб'єктів сектору безпеки й оборони щодо забезпечення національної безпеки: питання теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Кропивницький: ЦДУ ім. В.Винниченка, 2023. 226 с.

3. Галунько В., Степенко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
4. Золотухіна Л. Адміністративно-правовий механізм забезпечення реалізації публічного інтересу. *Jurnalul juridic national: teorie și practică*. 2019. № 4 (38). С. 61–64.
5. Кобко Є. Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки держави: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Харківський національний університет внутрішніх справ, Харків, 2023. 400 с.
6. Корнійченко А. Адміністративно-правовий механізм запобігання булінгу в Україні: дис. ... док-ра філософ.: спец. 081 Право. ЦДПУ ім. В. Винниченка, Кропивницький, 2021. 270 с.
7. Лекарь С. Структура адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави. *Європейські перспективи*. 2013. № 1. С. 33–36.
8. Наконечна І. Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції: питання теорії і практики: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права. 2023. 412 с.
9. Папаяні С. Конституційно-правовий механізм реалізації зовнішньої політики України в умовах європейської міждержавної інтеграції: проблеми теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02. Маріуполь: Маріупольський державний університет. 2014. 211 с.
10. Словник іншомовних слів / Уклад.: С. Морозов, Л. Шкарапуга. Київ: Наукова думка, 2000. 680 с.
11. Теорія держави і права: академічний курс: підруч. / за ред. О. Зайчука, Н. Оніщенко. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
12. Тиндик Н. Адміністративно-правовий механізм регулювання міграції в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2009. 526 с.
13. Федчишин С. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення : монографія. Харків: ФІНН, 2011. 264 с.

УДК 342.9: 351.77

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.2.23>

ЧЕРВЯК С.І.

СУЧАСНИЙ АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

MODERN ANALYSIS OF THE REGULATORY AND LEGAL PRINCIPLES OF THE FORMATION AND IMPLEMENTATION OF STATE POLICY IN THE FIELD OF HEALTH PROTECTION IN UKRAINE

У статті розкрито, що конституційні засади формування та реалізації державної політики у сфері охорони здоров'я в Україні передбачають: – визнання права на охорону здоров'я як найвищої соціальної цінності, що зобов'язує державу забезпечувати охорону здоров'я на найвищому рівні, впроваджуючи відповідні правові, соціальні та економічні механізми; – забезпечення доступності та якості медичних послуг, що потребує стабільного державного фінансування та розробки ефективних програм охорони здоров'я; – забезпечення умов для ефективного медичного обслуговування, що зобов'язує створювати умови для доступного та ефективного

© ЧЕРВЯК С.І. – здобувач наукового ступеня кандидата юридичних наук (Науково-дослідний інститут публічного права)